

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ В КОМП'ЮТЕРОМУ СЕРЕДОВИЩІ

І. В. Баришевська, канд. екон. наук,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, МНАУ

Т. Ю. Янковська, здобувач вищої освіти

обліково-фінансового факультету, МНАУ

***Анотація:** Визначено місце ПК в процесі проведення аудиту. Проаналізовано переваги та недоліки застосування інформаційних систем в аудиті. Перераховано процедури, які можуть бути виконані аудиторською організацією за умови використання комп'ютерів для контролю.*

***Ключові слова:** комп'ютеризація, автоматизація аудиторської діяльності, інформаційні системи, програми.*

За останні кілька років аудиторська діяльність зазнала значних змін, які, крім іншого, пов'язані з активним розвитком спеціалізованих комп'ютерних інформаційних систем бухгалтерського обліку і аудиту та їх активного застосування суб'єктами економічної діяльності.

У міжнародній практиці комп'ютери в процесі проведення аудиту почали використовуватися набагато раніше і на даний момент здійснення аудиту без застосування ПК є малоімовірним. В Україні комп'ютеризація аудиту на даний момент знаходиться на стадії активного розвитку. Важливість комп'ютеризації даної сфери незаперечна, це створює можливість складати конкуренцію іноземним аудиторам.

Існують різні варіанти використання персонального комп'ютера в процесі здійснення аудиту, а саме: комп'ютери використовуються клієнтом, однак аудитор здійснює перевірку традиційним способом, з різницею в тому, що він

перевіряє бухгалтерські книги, які не заповнені вручну, а документи, роздруковані на комп'ютері; комп'ютери використовуються клієнтом, але при цьому аудитор частину робіт здійснює на комп'ютерах клієнта, а частина робіт здійснює як і раніше традиційним способом (без застосування ПК); комп'ютери використовуються клієнтом, а також активно застосовуються аудиторською організацією (тобто аудитор виконує основну частину робіт на своєму комп'ютері, працюючи з копією бази даних бухгалтерського обліку і може здійснювати частину робіт на комп'ютері клієнта, наприклад, для цілей оцінки системи внутрішнього контролю).

Практикуючі аудитори (аудиторські організації) використовують спеціалізовані програми, які на ринку програмних продуктів представлено досить широко [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Дані програми орієнтовані на комплексне рішення задач, пов'язаних з аудиторською перевіркою практично на всіх її етапах. Однак це не говорить про те, що аудитори в своїй діяльності їх використовують. Як правило, більш поширені програми загального призначення, такі як різні редактори текстових документів і електронних таблиць (для документування аудиту, складання звітів і висновків, а також для зручності розрахунків). Крім того, персональний комп'ютер використовується аудиторами для доступу до різних довідково-правових систем з метою звернення до нормативних документів. Кожна з програм подібного роду забезпечує свого роду методику проведення аудиту, систематизуючи аудиторські процедури, а також автоматизуючи ряд складних і трудомістких операцій.

Впровадження аудиторських програм і автоматизація аудиторської діяльності має свої переваги і недоліки. Зокрема, організація аудиту в комп'ютерному середовищі виводячи процедуру здійснення аудиту на якісно новий рівень, оскільки дозволяє аудитору якісно і швидко провести наступні процедури: здійснювати тестування операцій і залишків по рахунках в комп'ютерній базі даних; виробляти аналітичні процедури з метою виявлення відхилень від звичайно прийнятих параметрів в комп'ютерній базі даних; тестувати базу даних економічного суб'єкта; тестувати технічне, математичне,

інформаційне, програмне забезпечення аудиту [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Крім того, можна виділити наступні процедури, які можуть бути виконані аудиторською організацією за умови використання комп'ютерів для контролю: контроль послідовності перевіряються даних, які пройшли кілька етапів обробки; контроль попередніх даних; прогнозування і планування результатів перевірки даних і зіставлення їх з контрольними даними для окремих операцій і в цілому за видами діяльності; підтвердження працездатності та відповідності сучасним вимогам програмного і апаратного забезпечення роботи аудитора при проведенні аудиту з використанням комп'ютера; підтвердження відповідності використовуюваного комп'ютерного забезпечення економічного суб'єкта чинним законодавством; підтвердження використання комп'ютерів в період проведення аудиту у суб'єкта економічної діяльності [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Таким чином, впровадження програмних продуктів і апаратного забезпечення в діяльність аудиторських фірм та індивідуальних аудиторів, що автоматизують їх діяльність, є необхідністю, оскільки не можна заперечувати факт того що для забезпечення найбільшої ефективності роботи аудиторів, вкрай важливо її поєднання з використанням передових технічних засобів, а також програмних забезпечень для комп'ютерної обробки даних. Використання спеціалізованих ліцензійних програмних засобів сприятиме підвищенню ефективності та якості послуг аудиторською фірмою (індивідуальним аудитором) послуг, а також буде призведе до зниження витрат на проведення аудиторських перевірок, а це є вихідною до зростання конкурентоспроможності аудиторської фірми.

Література

1. Бондаренко О. В. Аудиторський ризик при використанні комп'ютерної інформаційної системи підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2014. Вип. 24.7. С. 228-235.
2. Кудирко О. М. Комп'ютеризація аудиту в Україні: актуальні проблеми та реальні перспективи. Економіка та держава. 2018. № 9. С. 34-38.

3. Макарова Л. М., Леушина Є. В. Автоматизація аудиторської діяльності як інструмент підвищення рівня якості послуг, що надаються в області аудиту. Молодий учений. 2014. № 1. С. 383-385.

4. Овчарик Р. Ю., Верпека Г. Є. Продуктивність аудиту в комп'ютерному середовищі. Підприємництво та інновації. 2015. Вип. 1. С. 116-120.

Abstract: The place of the PC in the audit process is determined. The advantages and disadvantages of using information systems in auditing are analyzed. Lists the procedures that can be performed by an audit organization if computers are used for control.

Keywords: computerization, automation of auditing, information systems, programs.